

Raporti vjetor 2023

Observatori për të Drejtat e
Fëmijëve dhe të Rinjve

Tabela e përmbajtjes

Parathënie	3
Riintegrimi i qëndrueshëm i qytetarëve shqiptarë të kthyer nga Siria.....	4
Monitorimi dhe raportimi mbi të drejtat e fëmijëve për politika më të mira.....	5
U-Report - Unë jam i ri dhe zëri im ka rëndësi	6
Arritja e të paprekurve!	7
Shërbimi qytetar i fuqizuar mirë WE.....	9
Dy të premtë në muaj janë RINI	11
Të rinjtë ndërtojnë zgjidhje të qëndrueshme mjedisore.....	12
Kontraktori institucional për të hartuar një manual që do të udhëheqë zgjedhjet e të rinjve dhe adoleshentët për studime akademike në universitete në Shqipëri.....	13

Parathënie

Observatori për të Drejtat e Fëmijëve dhe të Rinjve Observatori për të Drejtat e Fëmijëve dhe të Rinjve (Observatori) në Shqipëri është një entitet joqeveritar i themeluar në vitin 2013 si një rrjet i shoqërisë civile që synon të monitorojë situatën e fëmijëve dhe të rinjve në nivel kombëtar dhe strategjik. Degët e Observatorit janë në të gjithë vendin duke pasur dymbëdhjetë ekspertë rajonalë (një në çdo komunë të madhe të vendit). Një staf i kualifikuar dhe me përvojë i vendosur pranë çdo lokaliteti na jep mundësinë të monitorojmë situatën e fëmijëve dhe të rinjve dhe çështjet e të drejtave deri në nivel lokal. Misioni ynë është të sigurojmë dinjitetin dhe mirëqenien e fëmijëve dhe të rinjve në të gjithë Shqipërinë përmes vëzhgimit, hulumtimit dhe analizës, komunikimit dhe avokimit; bashkëpunimi me aktorë/institucione të tjera; dhe angazhimi në fushata ndërgjegjësimi dhe edukimi publik. Nëpërmjet përfaqësuesve të tij në nivel rajonal dhe në bashkëpunim me njësitë e qeverisjes vendore në komuna, Observatori mbledh informacione statistikore nga të dhënat administrative të shëndetësisë, arsimit, mbrojtjes sociale dhe autoriteteve të tjera lokale. Duke përdorur softuerin DevInfo, pasuria e informacionit statistikor konsolidohet në një bazë të dhënash të disponueshme në internet në: <http://observator.org.al/odf2/qarqeten.html>. Deri më tani, baza e të dhënave e ofruar nga Observatori ka shërbyer si një burim unik informacioni në hartimin e një sërë ndërhyrjesh në nivel kombëtar dhe lokal nga institucione të ndryshme publike dhe OJQ, si dhe ka shërbyer në planet e ndryshme strategjike të institucioneve të ndryshme ndërkombëtare dhe kombëtare. Duke përdorur këto të dhëna të marra nga institucione të ndryshme në nivel qendror dhe lokal, Observatori ka kryer monitorime dhe vlerësime të ndryshme mbi situatën e fëmijëve dhe të rinjve në vend, duke kontribuar në hartimin e planeve të veprimit për fëmijët dhe të rinjtë në nivel kombëtar dhe lokal. Observatori për të Drejtat e Fëmijëve dhe të Rinjve – Raporti Vjetor 2021 fq. 4 Një kontribut i rëndësishëm i pranisë së Observatorit 3 në terren është aftësia e tyre për të avokuar me autoritetet qeveritare për të zgjeruar masat qendrore dhe lokale për të adresuar nevojat e fëmijëve dhe të rinjve në vend. Gjatë këtyre 7 viteve, Observatori ka qenë një nga iniciatorët dhe mobilizuesit e krijimit dhe fuqizimit të rrjetit "Zëri i të Rinjve", duke mundësuar adresimin e politikave lokale për të rinjtë si dhe mbështetjen e aktiviteteve kombëtare dhe ndërkombëtare me dhe për të rinjtë. Observatori është subjekti i nëntë 3 dhe i vetëm në Shqipëri që ka ngritur zërin dhe ka ndërmarrë katër vjet 3 angazhim intensiv për të bërë publike çështjen e martesave të të miturve për të shpëtuar jetën e vajzave dhe djemve; Duke ngritur zërin nga nismat për ndërgjegjësimin në nivel lokal, në vëmendjen dhe politikën e pushtetit qendror, duke e bërë atë pjesë të tryezave të diskutimit me përfaqësues të ministrive të linjës.

Riintegrimi i qëndrueshëm i qytetarëve shqiptarë të kthyer nga Siria

Gjatë vitit 2023, Observatori për të Drejtat e Fëmijëve dhe të Rinjve ka vijuar angazhimin e tij në zbatimin e programit për riintegrimin e grave dhe fëmijëve shqiptarë të kthyer nga zonat e konfliktit në Siri. Ky program kombëtar, i zbatuar në partneritet me Institutin për Demokraci dhe Ndërmjetësim dhe Qendrën e Grave për Zhvillim dhe Kulturë, mbështetet nga Fondi Global për Angazhimin dhe Qëndrueshmërinë e Komunitetit dhe koordinohet nga Qendra Kombëtare Kundër Ekstremizmit të Dhunshëm.

Qëllimi i programit është të ofrojë një qasje të integruar për rehabilitimin dhe riintegrimin e qëndrueshëm të qytetarëve të kthyer, duke adresuar nevojat individuale, institucionale dhe komunitare. Gjatë këtij viti, vëmendje e veçantë i është kushtuar ngritjes së kapaciteteve të profesionistëve të vijës së parë – duke përfshirë punonjësit socialë, psikologët, mësuesit dhe oficerët e policisë në komunitet – përmes cikleve të trajnimit që synojnë identifikimin e hershëm të rasteve të radikalizimit, referimin dhe mbështetjen e duhur psikosociale për të kthyerit dhe familjet e tyre.

Gjithashtu, janë forcuar mekanizmat lokalë të koordinimit institucional, përmes aktivizimit të Këshillave Lokalë të Sigurisë Publike dhe përmirësimit të protokolleve ndërinstitucionale për menaxhimin e rasteve. Janë mbajtur sesione informimi dhe avokimi me aktorët lokalë dhe udhëheqësit e njësisve lokale për të siguruar përfshirjen e çështjes së ekstremizmit të dhunshëm në planet lokale të zhvillimit.

Për të mbështetur komunitetet pritëse dhe për të krijuar një mjedis gjithëpërfshirës, janë zhvilluar gjithashtu aktivitete sociale, edukative dhe kulturore, të cilat përfshijnë kurse profesionale për të kthyerit, programe pune dhe grante për iniciativa komunitare që promovojnë dialogun dhe kohezionin social. Fëmijët dhe të rinjtë kanë qenë gjithashtu pjesë e aktiviteteve edukative dhe sportive që synojnë forcimin e ndjenjës së përkatësisë dhe bashkëjetesës brenda komunitetit.

Ndërhyrjet janë shtrirë në bashki të ndryshme të vendit, si Tiranë, Shkodër, Kukësi, Librazhdi dhe Kavaja, por edhe në zonat kufitare si Postriba, Prespa dhe Dropulli, për të kuptuar më mirë kontekstet lokale dhe për të përshtatur ndërhyrjet sipas nevojave të komuniteteve.

Ky program përfaqëson një model të bashkëpunimit të suksesshëm midis institucioneve publike, shoqërisë civile dhe partnerëve ndërkombëtarë, duke dëshmuar rëndësinë e një qasjeje të koordinuar, të qëndrueshme dhe të bazuar në të drejtat e njeriut në adresimin e sfidave të riintegrimin dhe parandalimit të ekstremizmit të dhunshëm.

Monitorimi dhe raportimi mbi të drejtat e fëmijëve për politika më të mira

Gjatë vitit 2023, Observatori, në bashkëpunim me UNICEF-in, vazhdoi përpjekjet për të avancuar përdorimin e të dhënave në hartimin dhe monitorimin e politikave për fëmijët dhe të rinjtë, duke theksuar rëndësinë e të kuptuarit, shpërndarjes dhe përdorimit të analizave statistikore në nivel kombëtar dhe lokal. Një nga rezultatet kryesore ishte mbështetja për INSTAT për përpunimin dhe analizën e të dhënave nga anketa EU-SILC 2021, në funksion të përditësimit të Indeksit të Privimit Material dhe Social të Fëmijëve. Përveç kësaj, u mbajtën dokumente shpjeguese dhe takime teknike me përfaqësues të mbrojtjes sociale dhe palët e tjera të interesuara, për të ndihmuar në kuptimin dhe përdorimin praktik të indeksit në politikat publike. Përdorimi i të dhënave të zgjeruara të vitit 2021 lejon analizën e dimensioneve të reja të varfërisë së fëmijëve, ndërsa dokumenti teknik përfundimtar do të përfshijë edhe praktikën e vendeve të BE-së.

Në nivel lokal u forcua mbështetja për nismën "Bashkia miqësore për fëmijët" në Korçë. Në kuadër të kësaj nisme, Observatori ka ndihmuar në përgatitjen dhe monitorimin e Planit Lokal për të Drejtat e Fëmijëve 2023-2025, përmes trajnimeve mbi strukturat ndërsektoriale dhe aktivizimit të Forumit Këshillimor për Fëmijë/Adoleshentët. Gjithashtu, prindërit dhe fëmijët nga grupet më të margjinalizuara janë përfshirë për të nxitur një plan të ndjeshëm ndaj barazisë dhe përfaqësimit. Gjithashtu u zhvilluan instrumente për monitorimin dhe raportimin mbi zbatimin e planit vendor.

Një zhvillim i rëndësishëm ishte bashkëpunimi i ri me Fakultetin e Shkencave Sociale të Universitetit të Lituanisë për të rritur kapacitetet e profesionistëve të ardhshëm në fushën e monitorimit dhe vlerësimit të politikave sociale. Kurrikula e lëndës "Vlerësimi i Programeve dhe Politikave" u shqyrtua dhe u zhvilluan diskutime të hapura me studentët, politikëbërësit dhe organizatat për të nxitur një kulturë cilësore të vlerësimit.

Pas publikimit të rekomandimeve të Komisionit për të Drejtat e Fëmijëve në tetor 2023, Observatori mbështeti Ministrinë e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale në përgatitjen e një udhërrëfyese për shpërndarjen dhe zbatimin e tyre, si dhe në hartimin e një plani ndërsektorial për përgjigjen institucionale. Në të njëjtën kohë, vijoi puna me INSTAT për përditësimin e treguesve statistikorë në lidhje me këto rekomandime.

Kohët e fundit, në funksion të përmirësimit të brendshëm institucional, Observatori zbatoi një plan të brendshëm për zhvillimin e kapaciteteve pas mikrovlerësimit, duke përfshirë përmirësimin e procedurave të auditimit dhe qeverisjes së brendshme, si dhe forcimin e masave për mbrojtje nga shfrytëzimi dhe abuzimi seksual (PSEA), përmes politikave, procedurave dhe ndërgjegjësimit të stafit dhe partnerëve.

U-Report - Unë jam i ri dhe zëri im ka rëndësi

Gjatë vitit 2023, Observatori për të Drejtat e Fëmijëve dhe të Rinjve ka vazhduar zbatimin e platformës U-Report në bashkëpunim me UNICEF-in, si një nga mekanizmat kryesorë për përfshirjen e të rinjve në

proceset vendimmarrëse dhe monitorimin e zbatimit të politikave rinore. U-Report shërben si një platformë dixhitale interaktive, e cila lejon të rinjtë dhe adoleshentët të shprehin mendimet e tyre përmes sondazheve të shkurtra dhe të japin kontributin e tyre në formësimin e politikave që ndikojnë drejtpërdrejt në jetën e tyre.

Gjatë këtij viti, U-Report ka qenë një instrument i rëndësishëm për monitorimin dhe zbatimin e Strategjisë Kombëtare

të Rinisë 2022-2029, e cila për herë të parë në Shqipëri përfshin një shtyllë të dedikuar për pjesëmarrjen aktive të të rinjve. Observatori ka luajtur një rol kyç jo vetëm në zhvillimin e kësaj strategjie kombëtare, por edhe në sigurimin që zëri i të rinjve të reflektohet gjatë zbatimit të saj përmes U-Report.

Gjatë vitit 2023, Observatori ka ndërmarrë një sërë veprimesh për të zgjeruar përdorimin e U-Report në mbarë vendin. Në bashkëpunim me Ministrinë e Arsimit dhe Sportit, platforma është prezantuar dhe promovuar në shkollat e mesme publike, duke angazhuar drejtpërdrejt qeveritë studentore dhe strukturat përfaqësuese të të rinjve. Për të siguruar akses të gjerë dhe lehtësinë e përdorimit, infrastruktura teknike e platformës është përmirësuar dhe është realizuar lidhja me rrjetin social Instagram, si një mjet i rëndësishëm për t'i afruar të rinjtë aty ku janë më aktivë.

Një komponent i rëndësishëm i punës së Observatorit ka qenë gjithashtu zhvillimi dhe zbatimi i një strategjie të dedikuar për komunikimin dhe angazhimin digjital përmes rrjeteve sociale, duke e bërë faqen zyrtare të U-Report në Facebook një burim të vazhdueshëm informacioni dhe ndërveprimi. Përveç kësaj, Observatori ka intensifikuar bashkëpunimet me kompanitë celulare për të promovuar platformën edhe përmes mesazheve SMS, duke e bërë U-Report më të aksesueshëm për të gjithë të rinjtë, pavarësisht vendbanimit ose mjeteve dixhitale të disponueshme.

Falë këtyre përpjekjeve të vazhdueshme, gjatë vitit 2023 është rritur ndjeshëm numri i të rinjve të angazhuar në U-Report, si dhe cilësia e të dhënave të mbledhura përmes sondazheve, të cilat tashmë po përdoren për të ndikuar në përmirësimin e politikave dhe programeve rinore në nivel kombëtar dhe lokal.

Arritja e të paprekurve!

Gjatë vitit 2023, Observatori për të Drejtat e Fëmijëve dhe të Rinjve, në bashkëpunim të ngushtë me UNICEF-in, zbatoi ndërhyrjen dymbëdhjetë mujore "Arritja e të Paarriturve – Faza 2", një projekt i cili synonte fuqizimin e fëmijëve dhe të rinjve në situata të cenueshme duke adresuar drejtpërdrejt faktorët që çojnë në përjashtimin e tyre nga arsimi dhe zhvillimi. Kjo ndërhyrje është ndërtuar mbi mësimet e nxjerra nga nisma e mëparshme "Çdo fëmijë në shkollë" dhe është konceptuar si një qasje gjithëpërfshirëse, që synon jo vetëm identifikimin dhe mbështetjen e fëmijëve jashtë shkollës, por edhe forcimin e mekanizmave institucionalë për parandalimin e përjashtimit të mëtejshëm.

Projekti u fokusua në tre shtylla kryesore (rezultate): forcimi i mbështetjes financiare për fëmijët jashtë shkollës, parandalimi dhe përgjigjja e të rinjve jashtë sistemit arsimor dhe jashtë punës (NEET), si dhe promovimi i të mësuarit përmes inovacionit dhe teknologjisë, duke përdorur platformën AKELIUS për mësimin e gjuhës angleze.

1. Forcimi i mekanizmave të mbështetjes financiare për fëmijët jashtë shkollës

Në këtë komponent, Observatori dhe UNICEF-i synuan të konsolidojnë dhe zgjerojnë skemën e bursave për fëmijët jashtë sistemit arsimor. Gjatë vitit 2023, 141 studentë morën ndihmë financiare në formën e bursave individuale. Në të njëjtën kohë, bazuar në vlerësimin në terren dhe të dhënat nga partnerët lokalë, rreth 900 fëmijë potencialisht të kualifikuar u identifikuan për të përfituar nga skema, duke reflektuar nevojën për të zgjeruar këtë mbështetje në nivel kombëtar.

Për këtë qëllim, projekti përfshiu trajnime për autoritetet arsimore lokale dhe njësitë e qeverisjes vendore, për t'i trajnuar ata në përgatitjen e aplikimeve dhe promovimin e programit të bursave komunitare. Ky proces u shoqërua me mbështetje teknike dhe metodologjike, duke nxitur bashkëpronësinë institucionale dhe koordinimin ndërsektorial për të siguruar që asnjë fëmijë të mos lihet jashtë sistemit arsimor për shkak të vështirësive ekonomike.

2. Parandalimi dhe reagimi ndaj të rinjve jashtë arsimit dhe punës (NEET)

Referuar Strategjisë Kombëtare për Punësim dhe Aftësi 2019–2022 dhe Dekretit të Qeverisë Nr. 17/2020, projekti u fokusua në një nga sfidat më të mëdha sociale në Shqipëri: përqindja e lartë e të rinjve NEET, e cila arrin në 27.9%, me një pabarazi të theksuar gjinore në disavantazh të vajzave dhe grave të reja (50%). Projekti pilot u zbatua në Bashkinë e Elbasanit, një zonë që përfaqëson sfidat e shumta të të rinjve në situata vulnerabël, duke përfshirë përkatësinë etnike, varfërinë dhe braktisjen e shkollës. Observatori krijoi një udhërrëfyes ndërinstitucional, ku rolet dhe përgjegjësitë e aktorëve lokalë dhe qendrorë (shkolla, zyrat e punës, qendrat komunitare, etj.) për identifikimin, referimin dhe përfshirjen e të rinjve në programet arsimore dhe të formimit profesional ishin të përcaktuara qartë.

Në të njëjtën kohë, projekti mbështeti zhvillimin e dialogut me shumë palë të interesuara në nivel lokal dhe kombëtar, për të rritur ndërgjegjësimin për fragmentimin e shërbimeve dhe për të nxitur ndërtimin e një sistemi të koordinuar që funksionon për të gjithë.

3. Promovimi i të mësuarit përmes inovacionit dhe digjitalizimit – Platforma Akelius

Shtylla e tretë e ndërhyrjes u fokusua në ofrimin e qasjeve të reja ndaj të mësuarit, me theks të veçantë në zhvillimin e aftësive digjitale dhe gjuhësore të fëmijëve në situata të vështira. Në përputhje me Strategjinë Kombëtare të Arsimit 2021–2026, u përdor platforma Akelius, një mjet inovativ për mësimin e anglishtes përmes mësimit të përzier.

Gjatë vitit 2023, 120 mësues në klasat 6-9 u trajnuan dhe u mentoruan për përdorimin efektiv të platformës. Përdorimi i Akelius u zgjerua në klasa me tabela të bardha interaktive, ndërsa platforma gjithashtu u bë e aksesueshme për studentët që mësojnë nga shtëpia. Kjo qasje jo vetëm që ndihmoi në përmirësimin e cilësisë së të mësuarit, por gjithashtu kapërceu ndarjen dixhitale për shumë fëmijë tradicionalisht të përjashtuar nga arsimi formal.

Shqipëria u vlerësua si një praktikë e mirë në nivel ndërkombëtar për përdorimin e platformës Akelius, gjatë workshopit të organizuar në Berlin, duke e pozicionuar ndërhyrjen si një shembull të suksesshëm në integrimin e teknologjisë në edukimin e fëmijëve dhe të rinjve të marginalizuar.

4. Rezultatet dhe ndikimi i ndërhyrjes

Projekti "Reaching the Untouched 2" gjatë vitit 2023 arriti të prodhojë ndikim konkret dhe të matshëm në disa drejtime kryesore:

Ai mbështeti 141 fëmijë me bursa arsimore, duke i hapur rrugën zgjerimit të mbështetjes në shkallë kombëtare. Ajo pilotoi një model bashkëpunimi ndërinstitucional për të rinjtë NEET në Elbasan, i cili mund të përsëritet edhe në komuna të tjera. Fuqizimi i mësuesve dhe shkollave për të përdorur teknologjinë në mësim, përmes integrit të platformës Akelius në kurrikulë. Ajo kontribuoi në zhvillimin e politikave gjithëpërfshirëse, duke u dhënë zë fëmijëve dhe të rinjve të marginalizuar.

Shërbimi qytetar W.E. i fuqizuar mirë

"Qëndro pranë teje"

Gjatë vitit 2023, Observatori për të Drejtat e Fëmijëve dhe të Rinjve vazhdoi zbatimin e projektit "Qëndroni pranë jush" në kuadër të shërbimit qytetar, me mbështetjen e operatorëve vullnetarë ndërkombëtarë dhe kombëtarë. Qëllimi i këtij projekti ishte forcimi i rrjeteve sociale lokale për të promovuar përfshirjen dhe zhvillimin e fëmijëve dhe të rinjve, veçanërisht atyre që përballen me sfida të rënda sociale, ekonomike dhe kulturore. Duke synuar një shoqëri më të drejtë, më të barabartë dhe jo të dhunshme, projekti adresoi dy sfida kryesore: reduktimin e pabarazive dhe rritjen e përfshirjes sociale, përmes ndërhyrjeve konkrete në komunitet, në arsim dhe në ndërtimin e kapaciteteve të të rinjve. Projekti u zbatua përmes tre komponentëve të strukturuar – **Rrjetëzimi, Mësimi dhe Përfshirja Sociale**, të cilat kontribuan drejtpërdrejt në Objektivat e Zhvillimit të Qëndrueshëm të Axhendës 2030, përkatësisht ofrimin e arsimit gjithëpërfshirës dhe reduktimin e pabarazive.

Komponenti A – Rrjetëzimi: Ndërtimi i Rrjeteve Bashkëpunuese për Përfshirje Sociale

Operatorët vullnetarë luajtën një rol aktiv në organizimin dhe koordinimin e takimeve me aktorët lokalë, duke krijuar ura bashkëpunimi midis organizatave të shoqërisë civile, ndërmarrjeve sociale dhe institucioneve lokale. Ata kontribuan në planifikimin dhe zbatimin e aktiviteteve komunitare me ndikim të drejtpërdrejtë tek fëmijët dhe të rinjtë në situata të vështira. Përmes aktivitetit A1 "Coopera(c)tion", u organizuan ngjarje muzikore, sportive dhe kulturore gjithëpërfshirëse në zonat urbane dhe periferike të Tiranës, duke promovuar vullnetarizmin, bashkëpunimin ndërkulturor dhe pjesëmarrjen aktive. Gjithashtu, operatorët kontribuan në aktivitetin A2 "OnliNet", ku përditësuan platformën online të projektit, menaxhuan seksionet e informacionit për fëmijët dhe të rinjtë dhe promovuan mundësitë e ofruara për përfshirje sociale në nivel kombëtar dhe ndërkombëtar.

Komponenti B – Mësimi: Forcimi i kapaciteteve të të rinjve për zhvillim social dhe punësim

Përmes këtij komponenti, operatorët vullnetarë u përfshinë në ndërtimin dhe ofrimin e sesioneve të trajnimit që synojnë forcimin e aftësive të të rinjve, veçanërisht në fushën e hartimit të projekteve sociale dhe evropiane. Gjatë aktivitetit B1 "Capacity Building", ata ndihmuan në zhvillimin e moduleve të trajnimit, identifikimin e grupeve të synuara dhe mbështetjen logjistike të trajnimeve. Ata gjithashtu ishin të angazhuar në mbledhjen e të dhënave dhe përgatitjen e raporteve të vlerësimit të procesit. Në kuadër të aktivitetit B2 "Ndërtimi i Projekteve", operatorët bashkëpunuan ngushtë në realizimin e një kursi të dedikuar hartimit dhe planifikimit të projekteve me fokus social. Ata ndihmuan në përzgjedhjen e temave, hartimin e materialeve mësimore dhe rekrutimin e pjesëmarrësve, duke siguruar përfaqësim të barabartë gjinor dhe përfshirjen e të rinjve në rrezik përjashtimi.

Komponenti C – Përfshirja sociale: Promovimi i përfshirjes dhe mbrojtjes së fëmijëve në rrezik

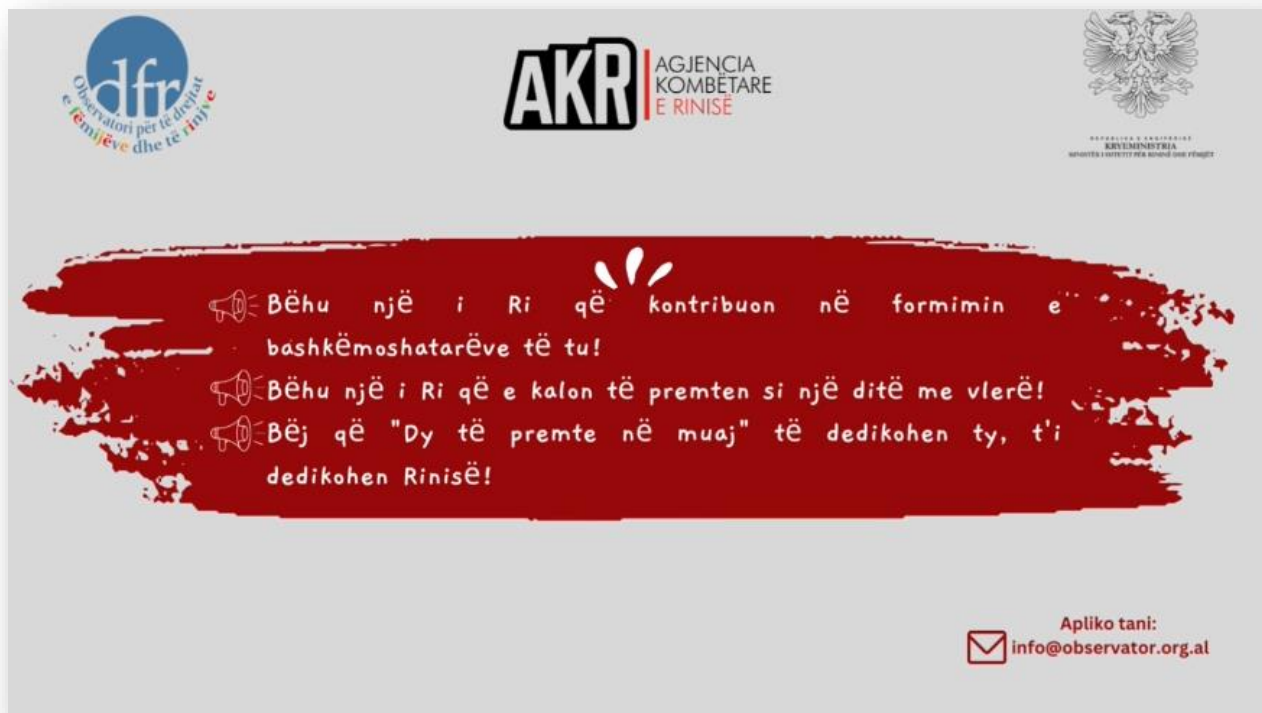
Përmes aktiviteteve ndërgjegjësuese dhe iniciativave sociale me ndikim në komunitet, operatorët vullnetarë ndihmuan në organizimin e fushatave ndërgjegjësuese për mbrojtjen e të miturve. Në aktivitetin C1 "Let's Talk About It", ata identifikuan partnerët lokalë dhe aktorët e shoqërisë civile për t'u angazhuar në fushata sociale, përgatitën materiale informative si postera, fletëpalosje dhe përmbajtje dixhitale që u shpërndanë në shkolla dhe hapësira komunitare. Ndërkohë, në aktivitetin C2 "Thirrje për Përfshirje", ata u përfshinë në hartimin dhe publikimin e thirrjes për ide për projekte me

ndikim social nga të rinjtë dhe ndihmuan në procesin e vlerësimit të propozimeve, duke siguruar që përzgjedhja të bazohet në kritere objektive dhe parimet e gjithëpërfshirjes.

Ndikimi i përgjithshëm i angazhimit të operatorëve vullnetarë në 2023

Roli i operatorëve vullnetarë ka qenë vendimtar për realizimin e objektivave të projektit gjatë vitit 2023. Ata kanë ndihmuar jo vetëm në zbatimin e aktiviteteve konkrete, por edhe në promovimin e një kulture gjithëpërfshirëse, të barabartë dhe aktive në komunitet. Përmes angazhimit të tyre, rrjeti i bashkëpunimit midis aktorëve vendorë dhe ndërkombëtarë është forcuar dhe janë krijuar kushte më të favorshme për zhvillimin social, arsimor dhe kulturor të fëmijëve dhe të rinjve në Shqipëri. Projekti "Qëndro pranë jush" gjatë vitit 2023 ka treguar se përmes bashkëpunimit, vullnetarizmit dhe angazhimit të përbashkët, ne mund të ndërtojmë një komunitet që qëndron pranë të rinjve dhe që nuk lë askënd pas.

Dy të premtë në muaj janë RINI

Gjatë vitit 2023, Observatori për të Drejtat e Fëmijëve dhe të Rinjve u angazhua për zbatimin e projektit "Dy të premtë në muaj janë të rinjtë", me fokus fuqizimin e pjesëmarrjes së të rinjve dhe krijimin e hapësirave gjithëpërfshirëse për angazhimin aktiv të të rinjve në jetën e komunitetit. Ky projekt synonte të sigurote një platformë të qëndrueshme ku të rinjtë mund të shprehin zërin e tyre, të zhvillojnë aftësi personale dhe sociale dhe të kontribuojnë në ndërtimin e një komuniteti më të barabartë dhe më të hapur. Aktivitetet zhvilloheshin rregullisht gjatë gjithë vitit, dy herë në muaj, dhe përfshinin trajnime edukative, aktivitete ndërgjegjësuese, iniciativa argëtuese dhe ndërhyrje me ndikim social.

Të rinjtë që morën pjesë nuk ishin vetëm përfitues, por edhe bashkëorganizatorë të këtyre aktiviteteve, duke forcuar ndjenjën e përgjegjësisë, solidaritetit dhe përfshirjes. Përmes sesioneve të formimit, të rinjtë patën mundësinë të diskutojnë tema që i prekin drejtpërdrejt si: të drejtat e të rinjve, përjashtimi social, arsimi joformal, barazia gjinore dhe çështjet mjedisore. U mbajtën gjithashtu aktivitete sportive dhe artistike, të cilat shërbenin si mjet për ndërveprim pozitiv dhe shprehje krijuese. Klubi Rinor i Observatorit ishte zemra organizative e projektit, ku të rinjtë kontribuan me ide, organizuan iniciativa ndërgjegjësuese dhe ndihmuan në promovimin e aktiviteteve në rrjetet sociale. Disa nga aktivitetet u shoqëruan me fushata informuese dhe postime online për të zgjeruar ndikimin dhe për të përfshirë të rinj të tjerë që nuk janë drejtpërdrejt pjesë e Klubit.

Angazhimi i qëndrueshëm i të rinjve dhe mbështetja e vazhdueshme nga stafi i Observatorit kanë bërë të mundur ndërtimin e një rrjeti rinor aktiv dhe funksional që kontribuon vërtet në komunitet. Projekti ka forcuar bashkëpunimin me institucionet lokale dhe organizatat e tjera rinore, duke sjellë një model të mirë të përfshirjes së të rinjve në mënyrë të vazhdueshme dhe të strukturuar. Si përfundim, "Dy të

premtë në muaj është rinia" rezultoi të jetë një hapësirë jetike për aktivizmin e të rinjve, pjesëmarrjen qytetare dhe ndërtimin e një kulture gjithëpërfshirëse përmes dialogut, veprimit dhe bashkëpunimit.

Të rinjtë ndërtojnë zgjidhje të qëndrueshme mjedisore

Gjatë vitit 2023, Observatori për të Drejtat e Fëmijëve dhe të Rinjve zbatoi një ndërhyrje të rëndësishme mjedisore që synon rritjen e kapaciteteve për zbutjen dhe përshtatjen ndaj ndryshimeve klimatike në Shqipëri, me fokus të veçantë në qytetin e Tiranës dhe zonat përreth. Duke pasur parasysh kontekstin e ndjeshëm të vendit përballë krizës klimatike – përmbytje të shpeshta, thatësira të zgjatura, zjarre verore dhe erozion – ndërhyrja u krijua për të adresuar nevojat urgjente mjedisore, mungesën e ndërgjegjësimit publik dhe mungesën e qasjeve sistematike për menaxhimin e qëndrueshëm të burimeve natyrore, veçanërisht ujit. Projekti u zhvillua në përputhje me Strategjinë Kombëtare të Ndryshimeve Klimatike dhe Planin e Veprimit, Ligjin për Ndryshimet Klimatike, si dhe Objektivat e Zhvillimit të Qëndrueshëm, duke kontribuar drejtpërdrejt në objektivat 13.3 (klima dhe kapaciteti institucional), 6.6 (mbrojtja e ekosistemeve ujore) dhe 5.1 (barazia gjinore). Fokus i veçantë iu kushtua ndërgjegjësimit dhe aktivizmit të të rinjve, duke përfshirë drejtpërdrejt 200 të rinj në aktivitete edukative dhe ndërhyrje konkrete në terren, si dhe përgatitjen e 10 prej tyre për t'u zhvilluar si udhëheqës lokalë mjedisorë. Përmes bashkëpunimit me pesë shkolla dhe një numër të zgjeruar ekspertësh mjedisorë, projekti ndihmoi në fuqizimin e komuniteteve shkollore për të zbatuar veprime praktike dhe të përsëritshme për të mbrojtur mjedisin.

Një komponent thelbësor ishte adresimi i pabarazisë gjinore në mjedis, integrimi i perspektivës gjinore në të gjitha aktivitetet – nga edukimi mjedisor deri te angazhimi në avokim dhe dialog me vendimmarrësit lokalë dhe kombëtarë. Kjo qasje ndihmoi në nxjerrjen në pah të ndikimit disproporcional që degradimi mjedisor ka tek vajzat dhe gratë dhe rriti presionin për politika më të barabarta

dhe të ndjeshme ndaj gjinisë. Veprimet praktike u orientuan drejt një prej liqeneve artificiale të Tiranës, duke kombinuar kërkimin me ndërhyrje konkrete në terren për të përmirësuar cilësinë e ujit, për të reduktuar ndotjen e ujërave të zeza dhe për të rivendosur pjesërisht biodiversitetin. Angazhimi me institucionet e nivelit lokal dhe kombëtar përmes aktiviteteve të avokimit shërbeu për të rritur profilin publik të çështjes dhe për të ndërtuar ura bashkëpunimi me aktorët politikë dhe institucionalë. Ndërhyrja e vitit 2023 tregoi qartë nevojën për një qasje ndërsektoriale dhe gjithëpërfshirëse ndaj ndryshimeve klimatike. Përmes kombinimit të arsimit, aktivizmit rinor, barazisë gjinore dhe veprimit konkret në terren, projekti kontribuoi në ndërtimin e një kulture të re të trajtimit të emergjencave klimatike – jo vetëm si një sfidë mjedisore, por si një çështje e drejtësisë sociale, ekonomike dhe ndërmjet brezave.

Kontraktori Institucional do të hartojë një manual që do të udhëheqë zgjedhjet e të rinjve dhe adoleshentëve për studime akademike në universitete në Shqipëri

Gjatë vitit 2023, në kuadër të bashkëpunimit me UNICEF Shqipëri, Observatori për të Drejtat e Fëmijëve dhe të Rinjve hartoi me sukses një manual gjithëpërfshirës për orientimin akademik të të rinjve dhe adoleshentëve në Shqipëri. Ky projekt synonte të mbështesë të rinjtë në marrjen e vendimeve të informuara për të ardhmen e tyre akademike dhe profesionale, përmes ofrimit të një udhëzuesi praktik për programet universitare publike dhe private në vend.

Zbatimi i projektit filloi me një analizë të thelluar dokumentare dhe konsultime me adoleshentët, prindërit, mësuesit dhe ekspertët, për të identifikuar boshllëqet ekzistuese të informacionit dhe sfidat strukturore që ndikojnë në procesin e orientimit akademik. Më pas, një grup konsultativ me shumë palë të interesuara u angazhua për të siguruar që manuali të pasqyrojë nevojat reale të të rinjve, duke përfshirë informacion të qartë mbi profilet akademike, kriteret e pranimit, si dhe mundësitë e punësimit pas diplomimit.

Manuali u përgatit në format dixhital, duke përfshirë mjete vizuale, udhëzues video dhe akses përmes kodeve QR dhe platformave online, në mënyrë që të jetë i lehtë për t'u përdorur nga të rinjtë me prejardhje të ndryshme kulturore dhe nivele të ndryshme të aksesit në teknologji. Një pjesë e rëndësishme e manualit ishte edhe seksioni kushtuar prindërve dhe mësuesve, për t'i pajisur ata me mjete konkrete për të mbështetur të rinjtë në këtë proces vendimmarrës.

Projekti përfshiu gjithashtu një fushatë promovuese kombëtare në rrjetet sociale dhe kanale të tjera dixhitale, shoqëruar me monitorim të vazhdueshëm për të analizuar ndikimin dhe perceptimet e grupeve të synuara. Gjatë gjithë procesit, u garantua raportimi i rregullt dhe transparent për UNICEF-in dhe institucionet përkatëse, si dhe u respektuan të gjitha standardet për aksesueshmëri dhe përfshirje gjinore dhe sociale.

Ky projekt përfaqëson një hap konkret drejt fuqizimit të të rinjve përmes informacionit të saktë, të kuptueshëm dhe të aksesueshëm, duke ndikuar drejtpërdrejt në rritjen e mundësive për orientim të qëndrueshëm profesional dhe përgatitje më të mirë për integrim në tregun e punës në Shqipëri. Manuali i zhvilluar pritet të ketë përdorim afatgjatë në sistemin arsimor dhe politikën rinore.